

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1(15)

2000-04-28

231-6952-99

Enligt
SÄNDLISTA

Bildande av naturreservatet Fiby urskog och fastställande av skötselplan samt upphävande av tidigare reservatsbeslut om Fiby urskog

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), Fiby urskog som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatets gräns anges på bifogad karta, bilaga C.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap 7 § samma lag, med verkan från och med den dag detta beslut vinner laga kraft, beslut om naturreservatet Fiby urskog som Länsstyrelsen meddelade den 28 december 1966 (dnr IIIRII-4-66).

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen meddelar, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m, bestämmelser för reservatets förvaltning genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga A). Länsstyrelsen skall vara förvaltare av reservatet.

Beslutet ska kungöras i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse ska även införas i ortstidningen Upsala Nya Tidning.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturområden genom att låta området utvecklas fritt utan mänskliga ingrepp.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET -GRUND FÖR BESLUTET

Administrativa data

Naturreservatets benämning:	Fiby urskog
Objektsnummer:	03-02-017
Kommun:	Uppsala
Församling:	Vänge
Fastighet:	Fågelbo 1:1 (del av)
Markägare:	Uppsala Stifts prästlönefond
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget vid Fibysjön, ca 16 km väster om Uppsala och ca 5 km nordväst om Vänge. Läget framgår av bifogad karta, se bilaga A.
./A	
Gräns:	Området omfattar land, vatten och bottnar som markerats med heldragen linje på bifogad karta, bilaga B.
./B	
Area:	Totalt: 87 hektar, varav landarealen är 73 ha
Topografisk karta:	11 H Enköping NO
Ekonomisk karta:	117 87 Stora Kil
Koordinat i rikets system:	x=6642000 y=1586500
Koordinat enligt naturvårdsregistret:	11 H 8H 20 15
Beteckning enligt Natura 2000:	SE0210037

Markslag och naturtyp:	Hällmarkstallskog	ca 12 ha
	Övrig barrskog	ca 44 ha
	Sumpblandskog	ca 14 ha
	Myrmark.....	ca 3 ha
	Sötvatten	ca 14 ha

Naturtyper enligt

Natura 2000*:	Västlig taiga	ca 58 ha
	Alluviala lövskogar, som tidvis är översvämmade	ca 14 ha
	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	ca 1 ha

* Naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Skyddsvärda arter bl a:	Bivråk- <i>Pernis apivorus</i> **
	Järpe- <i>Bonasa bonasia</i> **
	Tjäder- <i>Tetrao urogallus</i> **
	Slaguggla- <i>Strix uralensis</i> **
	Pärluggla- <i>Aegolius funereus</i> **
	Sparvuggla- <i>Glaucidium passerinum</i> **
	Spillkråka- <i>Dryocopus martius</i> **
	Tretåig hackspett- <i>Picoides tridactylus</i> **
	Mindre flugsnappare- <i>Ficedula parva</i> **
	Cinnoberbagge- <i>Cucujus cinnaberinus</i> *
	Grön sköldmossa- <i>Buxbaumia viridis</i> *
	Aspfjädermossa- <i>Neckera pennata</i>
	Liten punktlav- <i>Acrocordia cavata</i>
	Rosenticka- <i>Fomitopsis rosea</i>
	Borsttagging- <i>Gloiodon strigosus</i>
	Blackticka- <i>Junghuhnia collabens</i>
	Vedlavklubba- <i>Multiclavula mucida</i>
	Gränsticka- <i>Phellinus nigrolimitatus</i>
	Stor aspticka- <i>Phellinus populicola</i>
	Bombmurkla <i>Sarcosoma globosum</i>

*Arten ingår i EU:s art- och habitatdirektiv.

**Arten ingår i EU:s fågeldirektiv.

Naturförhållanden

Fiby urskog gränsar mot Fibysjöns sydsida och Fibyåns översta del. Reservatet innehåller olika skogstyper, bl a granskog med inslag av ädellövträd, hällmarkstallskog och lundvegetation samt sumplövskog.

Granskog med lundvegetation växer främst på Åholmen väster om Fibysjöns utlopp samt kring Fibyåns strida sträcka genom storblockig morän i skogens södra del. Den vanligaste skogstypen är blåbärsgranskog. Tillgången är god på döda och döende barr- och lövträd samt lågor i olika nedbrytningsstadier.

Uppe på Getryggen, i den centrala delen av reservatet, växer hällmarkstallskog. Förutom tall finns också en och gran. I fältskiktet är odon, ljung och blåbär vanliga. Marken domineras av skorp- och bladlavar. I en moränsänka mellan två bergshöjder ligger ett fattigkärr utan synligt avlopp.

I granskogen i reservatets södra del finns många gamla aspar som är starkt rötangripna. De flesta aspar förefaller att vara i samma ålder och har troligen vuxit upp när skogen var mer öppen, en gång i tiden. Buskskiktet representeras av måbär och hassel, medan fältskiktet består av lingon, blåsippa, liljekonvalj, vårfryle, piprör och lundstarr. Av mossor finns bl a kranshak-, gräs-, kvast-, hus- och väggmossa. Söder om Getryggen är marken mycket blockig och hårt sliten av alla vandrare.

Norr om Getryggen vidtar en mossig blåbärsgranskog, som i vissa delar är något försumpad. Förutom gran bildar äldre björk och enstaka tallar trädskikt. Detta område har mer karaktär av naturskog än området söder om Getryggen. I skogen finns mindre bestånd av revlumner och linnea.

Längs Fibyån finns fortfarande en hel del sumpmarker som uppstått vid sänkningen av Fibysjön. Dessa sumpmarker är nu delvis bevuxna med glasbjörk och delvis fortfarande öppna starrkärr.

Där stigen korsar Fibyån finns ett märkligt kulturminne; ett stendämme för den ängsmark som har legat uppströms längs ån. På denna f d ängsmark växer en klen granskog med inslag av grov asp och en del björk. Marken är mycket plan och i området finns fortfarande halvt igenvuxna diken. Längre norrut ligger ett klubbalkärr med invandrande gran samt ett rent björkkärr.

Reservatet är av riksintresse för naturvården med stöd av 3 kap. 6 § miljöbalken. I "Naturvårdsinventering av Uppsalatrakten" (Ingmar et al. 1968) liksom i länets naturvårdsprogram (1987) och i "Naturvårdsinventering av Uppsala kommun" (1995) har reservatet givits högsta naturvärde (klass I). Motiven är den långa tidsperiod under vilken en naturlig utveckling i skogen pågått. Detta har skapat förutsättningar för ett rikt djur, växt och svampliv. Även i Naturvårdsverkets urskogsinventering (SNV 1982)

har området erhållit högsta värdeklass. I länets våtmarksinventering (1986) är norra och nordvästra delen av reservatet ett klass 3-objekt.

Geologi

Fiby urskog byggs upp av ett par markerade urbergsryggar och mellanliggande sänkor, Fibyåns dalgång med anslutande organogena stränder samt sjösänkingsstrand mot Fibysjön och Fibyåns övre del. Urberget har ofta utformats i form av långsträckta, nordsydliga ryggar med brant västsida och flack ostsida. I delar av reservatet, främst norr om Getryggen och längs Fibyåns nedre del, finns en mycket grovblockig morän.

Djur-, växt- och svampliv

I Fiby urskog har ett stort antal skyddsvärda arter påträffats. Många av dessa arter är knutna till gamla, levande och döda träd, främst gran och asp.

Fågelfaunan i området undersöktes år 1935 och år 1938 av Bertil Kullenberg. Han observerade 62 arter varav 42 bedömdes häcka. Under senare tid har Mats Edholm inventerat fågelfaunan i reservatet (Edholm 1989). Rapporten kompletterades med uppgifter från perioden från och med år 1980 fram till år 1989. Han uppskattar att 60-65 fågelarter häckar i området, varav ca 10 i anslutning till Fibysjön och ca 50 i ren skogsmark. Några av de noterade arterna är tjäder, trana, slaguggla, spurvuggla, gråspett (1980-talet), vitryggig hackspett (1980-talet), tretåig hackspett, mindre flugsnappare, härmsångare, gransångare och tallbit.

Fågelfaunan är ungefär densamma idag som på 1930-talet, med några undantag. Skogssnäppa, rödstjärt, järnsparv, rödvingetrast, mindre flugsnappare och svarthätta fanns inte med i Kullenbergs inventering. Däremot observerade han spelande trädlärkor över Fibyskogen, rastande rödstrupiga piplärkor och troligen häckande nattskärna.

En omfattande undersökning av skalbaggsfaunan har gjorts i Fiby urskog (Lundblad 1950). Många sällsynta arter påträffades vid denna inventering, t ex cinnoberbaggen *Cucujus cinnaberrinus*, mögelbaggen *Latridius brevicollis* och skrovlig flatbagge *Calitys scabra*.

Likaså har området mycket stor betydelse för kryptogamer, speciellt för mossor och svampar. Av skyddsvärda kryptogamer kan nämnas vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum*, aspfjädermossa *Neckera pennata*, bollvitmossa *Sphagnum wulffianum*, liten punktlav *Acrocordia cavata*, veckticka *Antrodia pulvinascens*, kandelabersvamp *Clavicornia pyxidata*, rosenticka *Fomitopsis rosea*, blackticka *Junghuhnia collabens*, rynkskinn *Phlebia centrifuga* och grå vedslidskivling *Volvariella caesiotincta*.

I reservatets södra del finns den mycket sällsynta vårsvampen, bombmurkla *Sarcosoma globosum*.

Historisk och nuvarande markanvändning

Fiby urskog avsattes som naturreservat först år 1966, men var känt som ett skyddsvärt skogsområde långt tidigare. Det var professor Rutger Sernander (1866-1944) som "upptäckte" Fibyskogen år 1910 under en exkursion med växtbiologiska seminariet. Sernander ansåg att det var fråga om en mycket gammal skog och han anammade det namn som ortsbefolkningen använde - Fiby urskog (Arnborg 1960). Skogen blev ett populärt exkursionsmål och undersökningsområde bland växtbiologer.

Kungliga Vetenskapsakademien uppdrog år 1932 åt Statens skogsvårdsanstalt att, under ledning av professor Henrik Hesselman (1874-1943) utreda Fiby urskogs (natur)värde. Hesselman bedömde att skogen hade en kulturbetingad bakgrund som gles betad och huggen hagmarksskog. Dess urskogslika tillstånd, menade han, berodde på att området hade varit relativt opåverkat sedan 1800-talets början (Hesselman 1935). Hans slutsats var att Fibyskogen var av "mindre betydande intresse". Sedan Henrik Hesselman år 1934 lämnat in sin skrivelse om Fibyskogen inleddes en häftig dispyt mellan honom och Rutger Sernander.

Senare undersökningar, bl a pollenanalyser (Berg & Lundqvist 1964, Bradshaw & Hannon 1992) har bidragit till att belysa Fibyskogens historia. Berg och Lundqvist (1964) visade att det har förekommit en bländningsartad avverkning på 1700- och 1800-talet av främst tall. Dessutom har en stor mängd enar avverkats för tillverkning av gärdesgårdar.

Bradshaws och Hannons (1992) undersökning belyser Fibyskogens utveckling under en längre tidsperiod. Mellan perioden ca 4 000 - 2 200 år sedan utgjordes vissa delar av området av en blandskog med ett stort inslag av ädellövträd, t ex alm och lind. Därefter blev klimatet kallare och granen vandrade in. För mellan ca 2 200 - 200 år sedan bestod delar av skogen av en relativt öppen blandskog med lika delar tall, björk, ek, al och hassel, medan granen var mer sparsam. Granen blir mer dominant först för ca 200 år sedan, samtidigt som gräs, ljung, en och björk minskade avsevärt. Fynden av träkolsfragment visar att det har brunnit i Fibyskogen minst vart 130:e år i genomsnitt de senaste 2 000 åren. Regelbunden förekomst av sädesslagspollen från denna tid tolkas som att många av bränderna är orsakade av svedjebbrukare (Bradshaw & Hannon 1992). Den senaste branden inträffade år 1944 orsakad av ett blixtnedslag.

Det mesta talar idag för att största delen av Fiby urskog kontinuerligt har burit träd, men att där också har varit en tydlig kulturpåverkan fram till 1700-talets slut. Man kan tänka sig att hävden i form av bete eller eventuellt svedjebbruk har varit koncentrerat till de bördiga markerna, medan de blockiga områdena var trädbevuxna och mer

opåverkade. Det verkar således som om både Sernander och Hesselman hade rätt i sina åsikter. En viktig skillnad jämfört med andra skogar i trakterna är att Fibyskogen varit endast svagt kulturpåverkad sedan slutet av 1700-talet.

Den f d ängsmark som ligger ovan dämmet i Fibyån, var fram till år 1930-talet fortfarande öppen. Enligt Isak Jansson, Nybygget, revs dämmet år 1934 och vattnet sänktes med drygt 1 meter. Genom Fibysjöns sänkning blottades mark, där succession fortfarande pågår mot sumpskog av olika typer. De områden som hunnit längst, börjar först nu få en märkbar invandring av gran.

Söder om Fibyån, i reservatets södra del finns en källa, den s k trefaldighetskällan.

Reservatet är lämnat för fri utveckling. Något skogsbruk bedrivs inte, men strövstigarna i reservatet har till viss del hållits öppna.

Fiby urskog är ett mycket populärt utflyktsmål och besöks årligen av ett stort antal människor. Markslitaget utmed stigarna är bitvis påtagligt.

Jakt är förbjudet i reservatet.

Intressen för allmänheten

Till reservatet leder en enskild väg från den allmänna vägen mellan Vänge och Jumkil. Skyltning finns vid avtagsvägen. Parkering, som även rymmer bussar, finns vid f d torpet Gustavsberg. Från parkeringen leder en stig fram till dämmet vid reservatets södra ände. En annan stig leder, via torpet Kvarnberg, in i reservatet från den sydöstra sidan. Inom naturreservatet finns en markerad stig, i form av en åtta, som går från dämmet via Getryggen och granskogen i norr, ned till stigen mot Kvarnberg.

Vid parkeringsplatsen finns bänkar och bord samt en sopmaja och en toalett. Informationstavlor är placerade i reservatet och vid parkeringsplatsen. För övrigt finns inga speciella anordningar.

Referenser

- Almquist, E. 1929: Upplands vegetation och flora. Acta Phytogeogr. Suec. 1.
Almquist, E. 1965: Flora Upsaliensis. Uppsalatraktens växter. (Uppsala).
Andersson, L. J. 1986: Förekomsten av mossarter på vedsubstrat och tillgång på förmultnande ved i urskog (Fiby urskog) och naturskog. Medd. Växtbiol. inst. 1986: 2.
Arnborg, T. 1948: Fiby urskog. I: Natur i Uppland.
Arnborg, T. 1960: Fiby urskogs upptäckt. Ett 50-årsminne. Svensk Bot. Tidskr. 54:4.

- Berg, S. & Lundqvist, P.-U., 1965: Fiby urskog. Vegetationsundersökning och synpunkter på Fibyskogens utvecklingshistoria och dess värde som naturreservat. Preliminär sammanställning av data för examensarbete i ämnet skogsbotanik, utfört sommaren 1964. Skogshögskolan. Stencil.
- Berglund, M. m.fl., 1983: A limnological investigation of lake Fiby. Limnologiska inst., Uppsala univ. Stencil.
- Brunberg A-K. & Blomqvist P. 1998: Vatten i Uppsala län 1997. Upplandsstiftelsen rapport 8/1998. Uppsala.
- Bradshav, R.H.W. & Hannon, G. 1992: Climatic change, human influence and disturbance regime in the control of vegetation dynamics within Fiby forest, Sweden. *Journal of Ecology* 80: 625-632.
- Dahlskog, S. 1959: Fiby urskog. *Sveriges Natur* 1959: 2.
- Edholm, M. 1989: Inventering av fågelfaunan i Fiby urskog. Stencil.
- Hesselman, H. 1934: Skrivelse till Konungen av den 3 april 1934. Publ. i Hesselman, H. 1935a.
- Hesselman, H. 1935a: Fibyskogen och dess utvecklingshistoria. Medd. från Statens Skogsförsöksanstalt. Häfte 28 nr. 5.
- Hesselman, H. 1935b: Fibyskogens utvecklingshistoria och pollenanalysen. Geol. Fören. Förhandl.
- Hytteborn, H. & Packham, J. R. 1985: Left to nature: Forest structure and regeneration i "Fiby urskog", Central Sweden. *Arboricultural Journal* 9: 1-11.
- Hytteborn, H. & Packham, J. R. 1987: Decay rate of *Picea abies* logs and the storm gap theory: A re-examination of Sernander plot III, "Fiby urskog", Central Sweden. *Arboricultural Journal* 11: 299-311.
- Hytteborn, H. 1989: Granurskogor - statistiska eller föränderliga. - Jubileumsföreläsning den 24 november 1989: Stencil.
- von Krusenstjerna, E., 1945: Bladmossvegetation och bladmossflora i Uppsalatrakten. *Acta Phytogeogra Suec.* 19.
- Ingmar, T., Bergmark, A. & Sandberg, G. 1968: Naturvårdsinventering av Uppsalatrakten. (del av objekt 58) Uppsala 1968.
- Kullenberg, B. 1942: Ornitologiska iakttagelser i Fiby urskog och vid Fibysjön (Uppland). *K. Vetensk. Akad.:s skrifter i naturskyddsärenden* 40. Uppsala. Kulturnämnden/Upplandsmuseet 1989: Kulturmiljöer i Uppsala kommun (del av objekt U11).
- Larsson, C. & Sernander, R. 1935: Lokalt betonade pollendiagram i den historiska växtsociologiens tjänst. *Geol. Fören. Förhandl.* 57: 59-83.
- Lennartsson, T. m.fl. 1996: Landskapets förändringar. Kapitel 3. I: Fredriksson, R. & Tjernberg, M. (reds.) *Upplands fåglar - fåglar, människor och landskap genom 300 år. Fåglar i Uppland, supplement 2.* (Uppsala).
- Lundberg, O., 1937b: En uppländsk vildmark med Linnéminnen. UNT julnummer. - Notiser om en tänkt färd genom skogarna kring Siggeforasjön, Ulleråkers allmänning och längs Jumkilsåns övre lopp.
- Lundblad, O. 1950. Studier över insektsfaunan i Fiby urskog. *K. Vetensk. Akad.:s avhandlingar i naturskyddsärenden* 6.

- Lundegårdh, P.H. & Lundqvist, G., 1956: Beskrivning till kartbladet Uppsala. Sv Geol. Unders., ser. Aa, nr 199. sid. 95, 98.
- Lübeck, R., 1929: En vildmark. Upps. läns jaktvårdsfören. årsskr.
- Länsstyrelsen i Uppsala län 1986. Inventering av våtmarker i Uppsala län. 1. Rapport och bearbetning (del av objekt 11H 8H 01). Medd. från planeringsavdelningen 1986 nr 1.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (objekt 80:149). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1994: Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län (del av objekt 276). Meddelandeserien 1994 nr 13.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1995: Vitryggig hackspett - Länsplan för Uppsala län. Meddelandeserien 1995 nr 8.
- Måsner, J. 1959: Den förtrollade skogen i Fiby. UNT julnummer 1959. Uppsala.
- Naturvårdsinventering av Uppsala kommun 1996: Vänge socken (objekt VÄN 2 och 3). Park & Natur, Uppsala 1996.
- Olsson, L. & Westlund, A., 1995: Skogsvegetationskarta över Fiby urskog. Geografiklaboratoriet, Uppsala universitet.
- Selander, S. 1937: Fiby urskog. Mark och människor. Stockholm.
- Sernander, R. 1917: Fiby urskog. UNT - julnummer 1917, Uppsala.
- Sernander, R. 1918: Fiby urskog. Sveriges Natur 9. Stockholm.
- Sernander, R. 1934: Skrivelse till Konungen angående Fiby urskog av den 14 maj 1934.
- Sernander, R. 1935: Fiby urskog och Kvarnbergs fajansfabrik. Uppsala 1935.
- Sernander, R. 1936: Granskär och Fiby urskog. En studie över stormluckornas och markbuskarnas betydelse i den svenska granskogens regeneration. Acta Phytogeographica Suecica VIII.
- Sjörs, H. 1964: Svenska Botaniska Föreningens vårutflykt till Uppsalatrakten 1963. Svensk Bot. Tidskr. 58: 2.
- Statens naturvårdsverk 1982. Urskogar. Inventering av urskogsartade områden i Sverige. 2. Södra Sverige. SNV pm 1508.
- Opubl. uppgifter från Gillis Aronsson, Bengt Ehnström, Tomas Hallingbäck, Åke Lindelöw, Sven G. Nilsson, Johan Nitare och Svengunnar Ryman.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar av rätten att använda mark och vattenområden inom reservatsområdet
-

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning,
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, stig, spång, brygga, parkeringsplats eller annan anläggning med undantag av:
 - uppföra spänger på särskilt utsatta delar av stigarna enligt skötselplanen,
3. dra fram mark eller luftledning,
4. anordna upplag,
5. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
6. tillföra växtnäringssämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken,
7. anbringa eller upplåta mark för tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av
 - informations och fridlysningstavlor om reservatet,
8. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet med undantag för
 - erforderliga åtgärder för att underhålla strövstig för allmänheten enligt skötselplan,
 - absolut nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
9. införa för trakten främmande växt och djurart/ras,

10. sätta upp saltsten eller utfordra vilt,
11. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - erforderlig körning i samband med brandbekämpning,
12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringsverksamhet eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon,
13. bedriva jakt med undantag för
 - avlivning av skadeskjutet eller trafikskadat djur.

Länsstyrelsens kan ge tillstånd till att:

14. bedriva vetenskapligt arbete. Tillstånd kan ges till vetenskapliga arbeten som är av särskilt intresse och som inte skadar bevarandeintressena men som kan komma att strida mot föreskrifterna.

Dessutom gäller:

15. föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärd som är nödvändig för att kunna bruka och sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt.

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för markägares och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla intrång
-

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att åtgärder vidtas inom området som framgår av till detta beslut bifogad fastställd skötselplan.

- C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatsområdet
-

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar skall förbud gälla att:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

12(15)

2000-04-28

231-6952-99

- 3 gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, svampar, lavar eller på något annat sätt bortta eller skada växter eller växtdelar av något slag,
4. fånga, döda eller bortföra djur, föra bort ägg, rom eller bo eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
5. rida,
6. tälta,
7. elda,
8. medföra hund eller annat husdjur som ej är kopplad,
9. framföra motordrivet fordon,
10. anordna orienteringsverksamhet eller snitslade spår.

ÄRENDETS BEREDNING

Beslut om avsättande av naturreservatet Fiby urskog fattades den 28 december 1966. Länsstyrelsen ingick den 15 februari 1994 en överenskommelse med fastighetsägaren om intrångsersättning för en utvidgning av naturreservatet Fiby urskog till att även innefatta ett äldre granbestånd beläget mellan reservatets södra ände och tillfartsvägen. Orsaken till utökningen av reservatet är, utöver att bevara ytterligare ett stycke gammal skog, att entrén till reservatet ligger i den södra delen av det utökade beståndet och att stigen in i reservatet går igenom detta bestånd. Den utökade delen, liksom den tidigare beslutade delen av reservatet, är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Hela området, inkluderat utvidgningen, innehåller många hotade arter.

I det tidigare beslutet saknade Fiby urskog en skötselplan. Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, ska Länsstyrelsen fastställa en skötselplan för varje naturreservat. En skötselplan för naturreservatet ingår i beslutsunderlaget.

Förslag till beslut har remitterats till mark- och sakägare, kommunen, Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska Undersökning, Lantmäterimyndigheten, nät- och kommunikationsaktörer samt intresseorganisationer och enskilda (se sändlista). Inga erinringar har inkommit mot att utvidga naturreservatet Fiby urskog. Uppsala kommun påpekade möjligheter om att i framtiden eventuellt höja vattenståndet i Fibysjön (se Brunberg & Blomqvist, 1998). Inga planer finns för närvarande för en sådan åtgärd, varvid frågan lämnas för att tas upp igen då det blir aktuellt. Smärre synpunkter har inarbetats i beslutet.

Ett sammanträde har hållits med markägaren angående skötseln av reservatet. Mötet resulterade i att Länsstyrelsen tar över förvaltarskapet för reservatet.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga D.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog styrelseledamöterna Alhstedt, Denstedt-Stigzelius, Ekström, Hedberg, Karlén, Malmström, Nordlund, Pagard och Pettersson.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

14(15)

2000-04-28

231-6952-99

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Ulf Henricsson, länsassessor Kerstin Lagerlöf, länsantikvarie Karl Johan Eklund, länsarkitekt Olle Lundgren samt länsexpert i naturvård Jan Lundqvist och naturvårdshandläggare Linnea Olsson föredragande.

Ann-Cathrine Haglund

Linnea Olsson

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1: 50 000
- C. Reservatskarta, skala 1: 10 000
- D. Hur man överklagar

SÄNDLISTA

Uppsala Stifts Prästlönefond, Box 1314, 751 43 UPPSALA (REK+MB)
Uppsala kommun, Box 216, 751 04 UPPSALA

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Vägverket, Region Mälardalen, Kontor Uppsala, Box 1214, 751 42 UPPSALA
Banverket, Mellersta regionen, Box 417, 801 05 GÄVLE

Telia AB, Lennart Almlöf, Box 621, Kv Telegrafan Plan 5, 751 26 UPPSALA
Vattenfall Sveanät AB, Box 285, 751 05 UPPSALA

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län, Portalgatan 2 B, 754 23 UPPSALA

Lantmäterimyndigheten i Uppsala kommun, Box 216, 751 04 UPPSALA
Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 UPPSALA

Bergsstaten, Åsgatan 38, 791 72 FALUN

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, Kenneth Gunnar, 741 31

KNIVSTA

Uppsala Naturskyddsförening, S:t Olofsgatan 33A, 753 30 UPPSALA Upplands
ornitologiska förening, 740 20 VÄNGE

Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Entomologiska avd. Box 561, 751 22
UPPSALA

Avdelningen för växtekologi, Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala Universitet,
Villavägen 14, 752 36 UPPSALA

Avdelningen för zoologi, Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala Universitet,
Norbyvägen 18 D, 752 36 UPPSALA

Uppsala Svampklubb, 752 40
UPPSALA

kulturmiljöenheten

planenheten

landsbygdsenheten

rättsenheten

landshövdingen

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Tillhör beslut
FIBY URSKOG

2000-04-28

BILAGA A.
1(3)

231-6952-99

SKÖTSELPLAN

SYFTET MED SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen avser främst att ge förvaltaren anvisningar om bevarande av naturreservatets naturvetenskapliga värden. Planens mål och riktlinjer är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, ca 10 år. Skötselplanen skall således med bevarat syfte och mål kontinuerligt kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen skall underställas Länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

SYFTET MED BEVARANDE OCH SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturområden genom att låta området utvecklas fritt utan mänskliga ingrepp.

Skötseln av naturreservatet skall leda till:

- att ett urskogsartat område med stora naturvärden bevaras för framtiden samt det djur, växt och svampliv som är förknippade med nämnda förhållanden skyddas genom att området tillåts utvecklas fritt utan mänskliga ingrepp,
- att, i den mån det inte strider mot bevarandeintressena, allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området tillåts och med enkla anordningar underlättas.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Administrativa data, naturförhållanden, historisk och nuvarande markanvändning, intressen för allmänheten samt referenser beskrivs i beslutsdelen.

MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN

Beskrivning, skötselmål och föreskrifter för skötsel

Skötselområde A 87 ha (hela reservatet)

Beskrivning: Natur/urskogsartade områden samt en liten del av Fibysjön.

2000-04-28

231-6952-99

Kvalitetsmål: Bevara området som natur/urskog.

Åtgärder: Inga åtgärder förutom underhåll av stigarna. Några delar av stigarna bör spångas för att minska markslitage och öka framkomligheten så att besökarna styrs till en viss bestämd stig.

Bränder

Uppkomna bränder skall släckas utan begränsning.

Faunavård jakt

Jakt får ej bedrivas i reservatet. Trafikskadat eller skadeskjutet djur får avlivas och bortföras ur området.

FRILUFTSLIV OCH TURISM

Övergripande mål

Friluftsliv är inte ett prioriterat syfte med reservatet men besökare ska få service i form av information, en toalett, en sopmaja och underhållna stigar.

Skogen är sedan länge ett av de mest besökta naturvårdsobjekten i Uppsalatrakten, vilket har visat sig som kraftigt slitage inom vissa delar av reservatet. Eftersom Fiby urskog ska utvecklas fritt utan påverkan av mänskliga ingrepp kan Länsstyrelsen om behov uppkommer förbjuda allmänheten tillträde till vissa områden. De markerade stigarna skall alltid hållas öppna för allmänheten.

Information och anläggningar

Informationstavlor ska vara uppsatta i och vid reservatet. Äldre, slitna tavlor ska kontinuerligt bytas ut. Informationstavlor och foldrar tas fram av Länsstyrelsen.

Den markerade strövstigen skall underhållas regelbundet. Öppningar i stormfällda träd för stigen bör göras, men stockarna skall lämnas kvar i skogen intill stigen.

Vägvisare ska vara uppsatta vid lämpliga platser. Äldre slitna vägvisare ska kontinuerligt bytas ut.

2000-04-28

231-6952-99

Toaletten underhålls med regelbunden städning. Sopmajan töms regelbundet. Länsstyrelsen ansvarar för detta samt för regelbunden tillsyn av eventuell nedskräpning. Behovet av soptunna ska utredas.

Gränsmarkeringen ska följa svensk standard, SIS 03 15 22. Utmärkningen av gränsen bör ses över ca vart femte år. Länsstyrelsen ansvarar för detta.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i naturreservatet.

Eftersom reservatet har ett stort antal besökare är det viktigt med en ofta återkommande tillsyn.

DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Länsstyrelsen ska dokumentera utförda åtgärder, eventuellt slitage och andra förändringar inom reservatets naturförhållanden. Dokumentationen ska helst ske både med anteckningar och foton. Det är särskilt viktigt med dokumentation av slitage och status före och efter utförda skötselåtgärder.

SAMMANFATTNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Prioritet 1

Översyn och underhåll av strövstigen minst 1 gång per år
Renhållning inkl. tillsyn av toalett..... minst 2 gång per år
Underhåll och byte av äldre, slitna tavlor..... vid behov

Prioritet 2

Underhåll och byte av äldre, slitna vägvisare..... kontinuerligt
Anlägga spänger där markslitaget är stort vid behov

FINANSIERINGEN AV SKÖTSELINSATSER

Finansieringen av de löpande skötselkostnaderna samt av gränsutmärkning och basuppskyllning sker av Länsstyrelsen. Markägaren bekostar löpande underhåll av tillfartsvägen.

Bilaga B.

Tillhör Länsstyrelsens
i Uppsala län beslut
2000-04-28
231-6952-99

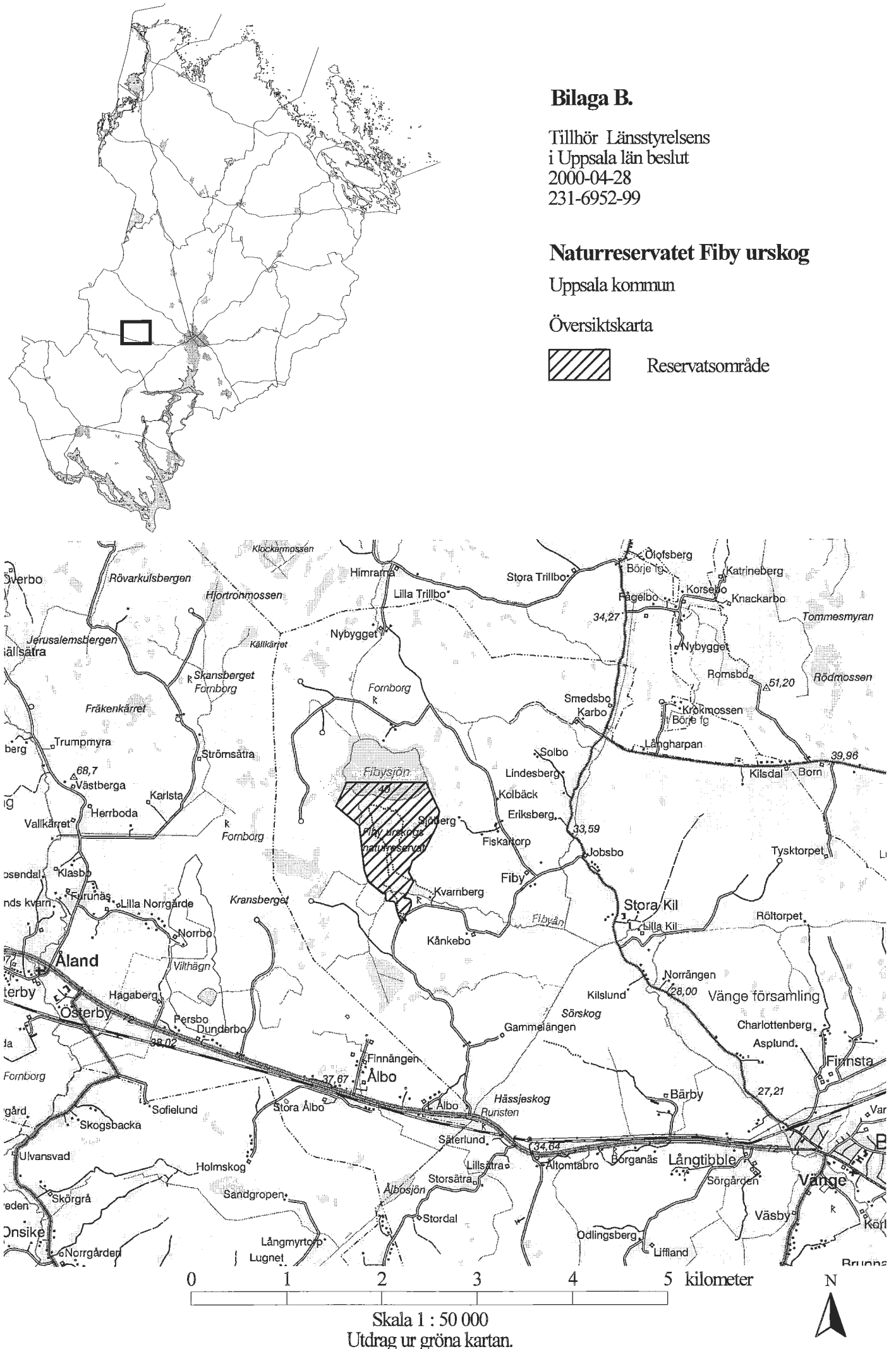
Naturreservatet Fiby urskog

Uppsala kommun

Översiktskarta

Reservatsområde

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos Regeringen, Miljödepartementet

Det gör Ni genom att i ett brev till Miljödepartementet

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer) och
- redogöra för dels varför Ni menar att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger Ert personnummer eller organisationsnummer, yrke samt postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Brevet skall lämnas/skickas till länsstyrelsen och inte till Miljödepartementet.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av sidfoten på första sidan av beslutet.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev **inom tre veckor** från dagen för delgivningen av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Om något är oklart, så ring eller skriv till länsstyrelsen.